

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új primás.

Főlemelő szavak azok, melyekkel Vaszary, az új primás, az üdvözlő küldöttek beszédeit viszonzta. Valóságos gyöngyszavak, nyílt, őszinte szívből fakadók, nagy ékesszólással előadva. — Mindaz, amit mondott, bölcs és okos, jóságos, igéretteljes, vizsgálató, bátorító. Sokat ígér, de egész multja s abból tükröződő egyénisége biztosíték arra, hogy azt mind teljesíteni is fogja.

Vagyon tekintetben könnyű lesz az új primásnak, hogy igazi emberszeretettől s keresztényi könyörületességtől diktált programját végrehajtsa; már mint szentmártoni főpát is gazdag adományokat tett a templom, az iskolák s a szegények javára, s már mint egyszerű szerzetes tanár is nevezetes volt, mint az ifjúság bölcs tanácsadója s a szegények gyámolítója.

Állásának nehézsége ott fog megnyilatkozni, ahol az egyház érdekei az államéval látszólag összeütközésbe jönnek: az ugynevezett elkeresztelési kérdésnél, melyet a Tisza-korszakból fennmaradt február 26-iki rendelet komplikált, s mely az elhunyt nagyemlékű Simor primás alatt kielégítő megoldást nem találhatott. Az 1868-iki törvény elrendeli, hogy a vegyes házasságból származó fiúgyermek az apjának, a leánygyermek pedig az anyjának vallását kövesse. E látszólag igazságos törvényi intézkedés voltaképpen erőszak a szülők intézkedési természetjogán és sokszor családi érdekek sérelmének is előidézője. Emiatt számos — e törvény főtíri rendelkezését figyelembe nem vevő — elkeresztelés történt és pedig aránylag egyenlő számmal mind katolikus, mind protestáns részről, ami nem is lett volna nagy baj, ha a református papok a katolikus papok elkereszteléseit proszelita-gyűjtésnek s a református egyházak megtámadásának nem bélyegzik, s a Tisza-uralom idejében a február 26-iki közoktatás-vallásügyi miniszteri rendeletet ki nem eszközlik, mely az elkeresztelést a kihágási törvény megtorlása alá veti, arra pénz-s fogságbüntetést szab, s ugyanily büntetés terhe alatt az elkeresztelési anyakönyvi kivonatnak a törvény szerint illetékes lelkész számára leendő kiadását elrendeli. E rendelet alapján el is ítélték számos katolikus papot, holott ezek a templomukba hozott gyermek keresztelését meg nem tagadhatják s egyházi tör-

vényeik szerint nemcsak általában a kereszténység, de különösen is egyházuk számára keresztelvé, a megkereszteltet anyakönyvi kivonatát más felekezet számára ki nem adhatják. A február 26-iki rendelet által okozott konfliktusok, az elítélések tagadhatlanul nagy zajt csináltak a közvéleményben: a lapok, melyek vezetése majdnem általában egyházellenes, az 1868-iki törvény sértetlensége s a február 26-iki rendelet fentartása mellett törték lándzsát, ez egyházellenes hajsza pedig a kath. világiak közt teremtett reakciót, amely éppen nem használt ama kérdés eldöntésére, hogy az 1868-iki törvény a vegyes házasságból származó gyermekek vallása iránt a legbőlebb rendelkezésű-e s hogy a február 26-iki rendelet, mely e kétes értékű törvény végrehajtását forcirozza, nem csinált-e több kárt, mint hasznót?

E kérdést meg kell oldani mielőbb és okosan, a konfliktusokat eltávolítani, okaikat megszüntetni, mert ezek a felekezeti viszálykodások keletkezésének kuforrásai s meg nem engedhetjük, hogy a nemzetiségi áskálódások sikerei elé a magyarság vallásügyi belviszálya is készítsen a kedvező talajt. E megoldásnál számítunk úgy az új primás mérséklő bölcsességére, mint a protestáns felekezetek magyar nemzeti érzésére, hogy a „hazafiság oltára“ mellett egyesülve, nem a felekezeti érdekeinek szűkebbül szemponjtait tartják legfőbbnek, de a haza s nemzet egységes ereje szilárdításának érdekében együttesen fogják a helyes s megnyugtató megoldás létrejöttét lehetővé tenni.

Az ellenzék zombori jelöltje. Amennyiben a városban a napokban szárnyra kelt híreknek hitelt lehet adni, az ellenzéknek — úgy gondoljuk a nemzeti pártnak — legújabb jelöltje dr. Drakulits Pál. Drakulits urat tegnapelőtt kérték volna fel a jelöltség elfogadására; s ő azt állítólag el is fogadta.

A tanítói nyugdíjtörvény. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága november 30-iki ülésében megállapította a tanítói nyugdíjtörvény módosítása iránti törvényjavaslat tárgyában a ház elé terjesztendő jelentést. A jelentés kiemeli, hogy teljes méltánnyal és osztatlan örömmel fogadta a bizottság a törvényjavaslatot. Kiemeli azt is, hogy tekintve azt, miként az országos nyugdíj-és gyámintézet matematikai mérlegének jelen állapotából kitésző vagyon-gyarapodás arra enged következtetést, hogy tíz év múlva minden valószínűség szerint oly tekintélyes töké fog rendelkezésre állani, mely a rok-

kantak számának emelkedése s nagyobb halálozás esetén az özvegyi segély és árva gyámpénzei rendkívüli hullámlása esetében is képes lesz kamataival a kiadásokat ellensúlyozni. Kiemeli végül a jelentés, hogy megnyugvással vette a bizottság tudomásul a miniszter azon kijelentését, hogy a tanítói fizetések szabályozására vonatkozó törvényjavaslat mielőbb be fog terjesztetni. — Csáky gróf miniszter megjegyezte az utolsó tárgyalás alkalmával, hogy a tanítói fizetésekre vonatkozó törvényjavaslatot már e héten beterjesztheti reméli s azon hitben van, hogy az a jelen javaslattal kapcsolatban igen jelentékenyen javítani fogja tanítóink helyzetét s a jövőben a legjobb eredményekhez fog vezetni.

Talmi.

Tisztelet, becsület a mi öregeinknek csak e század elejéről is, ne vegyék rossz néven, de rettenetesen el voltak maradva.

Valóban mintha a század elejét egy ezredév választaná el a század végétől.

Bárhova tekintsen is a szemünk, ha mindjárt csak a közvetlen közelbe eső tárgyakra vetjük is pillantásunkat, mindez oly véghetlen haladást jelez, hogy lehetetlen, miszerint a mult szegényesnek, kicsinyesnek ne tűnjék fel előttünk.

Minden nagyszerű, urias, elegáns lett körülöttünk, az egyszerűt nem ismerjük és egész életmódunkra a felső, a tulzó fok jelzi a normális állapotot.

Alig van szükség példákat idéznünk, hisz életmódunk egész berendezettsége hemzseg a közelfekvő példaktól.

Lakásainkban nincsenek szobák többé, a szalon lett a divatos.

Ha pedig kilépünk az utcára, a fodrászterem, a vivőterem, a táncterem, a váróterem, no meg bizonyos tisztességes helyeken is a terem vár bennünket.

A kissé elegánsabb vasuti kocsik szalonkocsi, a kissé kevésbé kiállhatatlan szagu gyufa szalonygyufa.

A művészet ugyan manapság nem sok nagyot teremt, de a helyett rányomtuk a művészet bélyegét minden egyes tárgyra, mely kezünk ügyébe akad.

A csak valamelyes jómódu ház berendezésében csapatonként láthatjuk a kisebb-nagyobb szobrokat korinti vagy dór posztamentekre állítva, fénykép után készített olajfestésű arcképek a fa-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Lemondani, lemondani.

Midőn ölelvé suttoztad: szerettelek,
 Midőn mosolygva forró csókot adtál:
 Szentül hívék neked, a szűz kebelnek,
 Reményre keltem biztató szavadnál.
 De most a csók, mosoly homályba vesznék,
 Kihalt helye a tiszta érzelemnek . . .
 Felejtsd el, a kit híven szerettem!
 Oh megteszem — imádlak önfelédten —
 Csak ajkad azt ne mondja ki:
 Lemondani, lemondani.

Madár tavaszkor szebb hazába száll át,
 Virág örül a drága kikeletnek,
 A rab reményli még elérni vágyát . . .
 Csak én vagyok, a kit, szegényt felednek? . . .
 Miért szerettem, mért hívek tenédek,
 Mily rózsaszín volt, s mily sötét az élet!
 Nem baj, — kerüljek bármely kárhozatra,
 Vezeklek érted rabigába hajtvá,
 Csak ajkad azt ne mondja ki:
 Lemondani, lemondani.

Gyakorta látlak röpke álmaimban,
 Úgy suttozunk, úgy titkolódeunk ketten . . .
 Fogadjuk kölcsönösen „holtomiglan“,
 Együtt leszünk itt, együtt fenn a mennyben . . .
 Máskor regélünk egymásra börtönben,
 Képző zavar meg szende mámorunkban . . .

S a fereg ime szívem összeremja . . .
 Felbredek . . . Parányit adj szavamra,
 Az angyalajk ne mondja ki:
 Lemondani, lemondani.

Erdőt, mezőt bebolygok elhagyatva,
 Kereslek szüntelen, de mind hiába!
 Bár sajtó lelkem megpihenni hagnya,
 Bár pillanatra újra feltáldna! . . .
 Megcsókolom a lombos vén fa testét,
 A mely alatt boldog jövőnk lefestéd,
 A kis madárral együtt elkeseregék,
 De még sem érzem szívem oly betegnek,
 Ha ajkad azt nem mondja hi:
 Lemondani, lemondani.

Panaszkodásom tán kacaj fogadja,
 Te s ő kacagtok rajtam oly pogányul . . .
 Vigyázz, ne légy a csalfa áldozatja:
 A boldog élet útja majd bezárul!
 Jöhetsz zokogva, bűnödöt bevallva,
 Tied e szív: itt megleszen nyugalmam.
 Imát rebegsz a csillagos mennyboltnál,
 Örülsz, hogy oly kegyetlen még se voltál,
 Mert ajkad azt nem mondta ki:
 Lemondani, lemondani.

Lehet, hogy arra vígan éldegéltek,
 Szeretve egymást híven mindhalálig.
 Él, boldogulj — rosszat kívánni vétek —
 Hisz minden ember boldogságra vágyik.
 Engem felejtél el — úgy is elfelejtess! —
 Kérlek, csak ennyit fűzz szegény nevemhez:
 „Ez is imádott, kinnra én gyötörtém,
 Most úgy bolyong lesújtva, száműzöttén.“

De ajkad oh ne mondja ki:
 Lemondani, lemondani.

Büntelen ah mennyit kéjelegnek,
 Kiket a sors nem üldözött galádul:
 Birják malasztját százezernyi kegynek,
 Miket az élet nyújt vigasztalásul.
 A kin, nyomor csupán reám nyomulnak . . .
 Egy pillanatra nincs szünetje búmnak.
 De szenvedek, hisz szenvedést fogadtam;
 Így is sohajtom szinte szívszakadtan,
 Hogy ajkad azt ne mondja ki:
 Lemondani, lemondani.

Öröm s a kin nem nyúl a végtelenbe,
 E földi lét oly egyszerű, tünékeny;
 Lehull, a kit bánti vérez vad keserve,
 Lehull, ki élvez annyi szenvedélyen . . .
 Mi lesz veled, ki fittyet hánysz a bajra? . . .
 Mi lesz velem, kit sújt karod hatalma?
 A sír fogad be téged is, meg engem,
 De akkor is oly forró lesz szerelmem,
 Csak ajkad ott se mondja ki:
 Lemondani, lemondani!

Senki.

EGY ELKÉSETT KOSZORÚ.

(A „Bácska“ eredeti tárcája.)

A jó öreg Wenzel, az egyetem jogi karának e tisztos nestora is megszűnt praelegálni, de praelectioit a halál szakította meg. Jaj de sok azoknak a száma, a kiknek ő professzora volt, tanítványai közül vajmi sokan előzték meg a jó öreget ez árnyék világból való elköltözés rendjében, s ha az öreg ur ott a túlvilágon találna katalógust olvasni, bizony-bizony mondom alighanem

iakon, majolika fayence vázák az állványokon, vieux-laques és japán csecebecsék az asztalon. Poharainkon a legszebb tájképek, a tányérokön óriási monogramok teszik ránk nézve izletesebbé az ételt és italt.

A renaissance dekoratív rajzai az étlapon, a borosüvegek szalagjain, gyufakatalyákon, papírszipkákon és minden utcasarkon egy-egy operetteszöveget nyikorog a sipláda.

Szóval a század vége roppant kifinomított az izlést, de megrontotta is egyúttal.

Innen a kapkodás nem az után, ami igazán és minden körülmények között szép, hanem ami kirívó, szembeütő, mondhatnók szemetszerű.

Ami a formák izléstelen különösége által kitűnik, arra rámondjuk, hogy urias, elegáns.

Ez az elegancia pedig közszükséggé vált közöttünk, akár győzzük aprópénzzel, akár nem.

És mivel a legtöbb esetben nem igen győzzük, nélkülözni pedig nem tudunk, nem tanultunk, bizonyos természetszerű következetességgel fejlődött ki közöttünk az ugynevezett *talmi-elegancia*.

Hála a műipar fejlettségének, ma már mindenki megtalálta a surrogátumát.

Vastag aranyláncok, gyémánt melltűk, borostyán nyakékek, ezüst serlegek ma már pár krajcárért kaphatók.

A keményfát pótolja a funir, a tajtot a massa, az olaj-, az üvegfestést a matric, a tudást, az alapos képzettséget a lexikon.

Bizonyos szemfényvesztő csillogás terpszkedik szét egész életmódunkon, mely a szédelgés rafineriájával iparkodik velünk elhitetni, hogy mindez csakugyan meg is felel annak, amit pótolni akar.

És ez a szemfényvesztés, ez az önámítás beleszi magát egész gondolkodásunkba és rányomja a maga bélyegét erkölcsi életünkre is.

Mert a való dolgok ama látszata, melyet *talmi* névvel nevezünk, éppenséggel nem idegen a gondolatok, az érzelmek világától sem.

Hisz láthatjuk!

Humánus érzelmek fitogtatása, merev udvariasság, a vallásos formák szoros betartása, mértéktelen prudéria uralkodik a nyilvánosságban mindenütt, de ha megtekintjük azt is, ami a felszín alatt uszlik, rá fogunk akadni mindarra, ami a lelketlenséghez, a kocsisos modorhoz, a teljes vallástalansághoz, az erkölcsi feslettséghez szörnyűségeken közel áll.

Az a véghetlen jószívűség, az a készséges adakozás, mely a prosencium előtt oly meghatározott nyilatkozik, legott leveti jelmezét, mihelyt a néző közönség elvonult.

Az ugynevezett jóízűség elűzi szalonjainkból az egészséges realizmust és a társas érintkezést nevelésesen csiszolt és rettenetes izléstelen pruderiává változtatja, de mihelyt a társaság a nemek szerint tagozódik, legott megered az ajkakon a leplezetlen trágárság.

A teljes vallástalanságot pedig nem ritkán fedezi a szinlett bigotteria.

Csak konstatálni akartuk ezeket, de nem lamentálni felettük.

Haj, mert ez nem sokat használ.

Más oldalról azonban lehetetlen kifejezést nem adni amaz óhajlásnak, hogy bizony-bizony nem ártana legalább némi tekintetben visszatér-

nünk amaz oly sokat lenézett nemes egyszerűség, amaz oly gyakran kigunyolt igaz őszinteséghez, mely a mi elődeinket a multban oly igazán szépen jellemző.

Pozsonyi Béla.

Helyi és megyei hírek.

A kalocsai érsek köszönete. A kulai esperesi kerület papjainak és ugyanczen kerület tanítóinak Császa György érseki kinevezetése alkalmából fölkiadott üdvözlő feliratára a következő leirat érkezett Martin József ker. espereshez: „Nagyontiszt-elandó Alesperes, plébános ur! Kedvesen és hálással vettem a szives üdvözlőt, melyet a kulai esperesi kerület főt. és tisztelendő papjai, érseki legkegyelmesebb kinevezetése alkalmából hozzám intéztek; — nagy hálára kötelez le sulyos új feladatomban könnyíteni hivatott buzgó imájuk, lelkes közreműködésük, miket e hó 12-én kelt szép levelükben följárlanak, előre is biztosítván így engemet, hogy a midőn Krisztus földi helytartója szentes Átyánk által megerősítve a dicső emlékü kalocsai főegyházmegye főpásztori kormányzatát megkezdhetem: a kulai alesperes kerület főtisztelendő és tisztelendő papságában hűveim üdvözlő sikeres munkálásában odaadó munkatársakat találók. Addig is Istennek minden áldását kívánom és magamat ábítatos imáikba ajánlom. Budapest, 1891. november hó 20-án. Császa György, s. k.” — A másik leirat így szól: „Nagyontisztelendő alesperes, plébános ur! Köszönettel vettem a szives üdvözlőt, melyet a kulai esperesi tankerület tanítói kara legkegyelmesebb érseki kinevezetése alkalmából e hó 19-én kelt levelében előttem kifejeztek. Kérem a jó Istent, hogy áldásainak teljével árássa el az oktatás és nevelésügy körül érdemestül testület tiszteltre méltó tagjait, koronázza buzgó fáradozásait a legfényesebb sikerrel. Többiben őszinte jó indulattal maradt. Budapest, 1891. november hó 26. Nagyontisztelendőnek szives jóakarója Császa György, s. k.”

Istenitisztétel. Az ágost. evang. híveknek tudomásul adják, hogy december 6-án délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben istenitisztélet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívotnak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Gallé Emil, egyházi felügyelő.

Számonkérőszék. A megye főispánja folyó hó 15-én számonkérőszéket fog tartani a közigazgatás központi hivatalánál.

Áthelyezések katonáinknál. Büsttyán József háziezredünkbeli főhadnagy, áthelyeztetett a honvédséghez és pedig a vinkovcei 28 ik sz. ezred kebelébe. — Török László honvédhadnagy a helybeli honvédszázalajtól az ezred szabadkai zászlóaljához tétetett át.

Választás. Bajsán Vasdényei Gábor választott meg községi segédjegyzőnek.

Alapszabályok. Az Adán nemrég alakult ifjúsági kör alapszabályait a beltügyminiszterium jóváhagyta.

A vármegye költségvetése. Visszaérkeztek a megye jövő évi költségvetésére vonatkozó iratok a beltügyminiszteriumtól, ahol a közgyűlés által elfogadott költségvetést egész terjedelmében jóváhagyták. Így tehát a megye jövő évi összes kiadásai most már 162,670 frt 41 krban van végörvényesen megállapítva.

A bács-bodroghvármegyei gazdasági egyesület ma, azaz f. évi december hó 4-én Zomborban, a vármegyei ház kistermében, délután 4 órakor, igazgató választmányi ülést tart, melyre az ig. választmány tagjai és szakosztályok elnökei hivatnak meg. Az ülés tárgyai: 1. Jelentés a lódíjazásról. 2. Jelentés a lóversenyről. 3. Jelentés a kiállításról. 4. Előterjesztés a jövő évi mérvvizsgálatot illetően. 5. Szőlővessző megrendelés. 6. Jelentés a kiosztott vetőmagokkal tett kísérletről. 7. Kecskemét város felirata a nyulának megakadályozása tárgyában. 8. A magyar mezőgazdák szövetségének üsmertetése. 9. A szolnokvármegyei gazdasági egyesület felirata az 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában. 10. Folyó ügyek. 11. Tagsági ügyek. 12. Indítványok.

Adófelsz. biz. tárgyalása. Az adófelszólamlási bizottság tárgyalását folyó hó 3-án megkezdette.

Tárgyalási helyiségtől a m. kir. pénzügyorségi épület szolgál s a tárgyalások naponta reggeli 8—12 óráig tartanak hétköznapokon. A tárgyalási sorrend következő: első sorban tárgyalatnak az 1890. évről fennmaradt felebbezések; az után a palánkai, újvidéki, ó-becsei, zentai, hajai, szabadkai, kulai és a zombori adóhivatali kerületekből a III. oszt. kereseti adó ellen benyújtott felebbezések és az után az egész megyéből a nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok adója ellen benyújtott felebbezések tárgyalatnak le.

Adai hírek. Adáról írják a következő sorokat, november 30-iki kelettel: November vége ugyancsak bő gyümölcsét termette a gyűléseknek. Első volt a hosszú idő óta vajdó járásosztás ügyében tartott urbéri bizottsági ülés. Eredmény: a költségvetés nem kész; a szerb lelkészlet vagyona a község birtokivéből a lelkészlet ivébe jön; s — mint halljuk — a tanítók járásjuttaléka véglegzésére a tanfelügyelőségtől személyes küldött jö le. Talán-talán majd lassan befejezik ezt az ügyet is — az első fázisig. — A másik gyűlés az iskolaszék gyűlése volt, melyet csupán névszerint említhetünk föl, miután valami különös határozatot nem tárgyalt, a mint innen-onnan hallani lehet. — A harmadik, az már nem gyűlés, hanem előértekezlet volt egy igen fontos kérdésben. Városunk szerb nyelvű lakói ugyanis arról panaszkodnak, hogy a városházán nincs senki, ki nekik anyanyelvű tanácsot adni tudjon. Kérik azért a főszolgabírószágot, adjon, illetőleg adasson nekik a város által egy szerb jegyzőt, ki — a város jegyzőjével egyenrangban helyettesítve — tanácsokkal őket ellássa. A magyarság ez által indítatva, értekezett november 29-én délután a nagyvendéglő dísztermében. Ők ugyanis úgy fogják föl a dolgot, hogy a szerb aljegyző (ki esetleg most éppen helyettesül van kiküldve, a kit ismét egy másik helyettesít) képes tanácsot adni szerb polgártársainknak, azért a másod-főjegyzői állás szervezését nem látják tanácsosnak. Másnap, hétfőn, ez ügyben képviselői gyűlés volt, melyben a főszolgabíró is helyeselte a szerb jegyzőség felállítását. Szavazás alá kerülve a dolog, 23 szóval 21 ellenében, a szerb jegyzőség szervezésének azonnali keresztülvitele eljettett; ellenben egy 7 tagú bizottság küldetett ki az ügy tanulmányozására, mely bizottság 8 nap alatt a dologról jelentést tesz. Mindakét rész lázas érdeklődéssel várja az ügy miként való kimene-telét. — Ha szeretném a hosszú tudósításokat, részletesen megírnám azt a mult hét közepén egy 20—24 óráig tartó, folytonos dörgés és villámlással tarkított, április-májusba illő zivatáros időjárást. De mivel ez — úgy hiszem — megyénk közös látványa s élvezete (?) volt, hallgatok róla. Egyszerűen bezárom a tudósítást. R. I.

András napja. A kalendáriumban nincsen piros betűkkel nyomva az András név, de még csak nagyobbal sem a többi közönséges névvel. Hanem azért mégis csak különb nap ez, mint a többi. Főként alá vágyó lányaink (ugyan melyik nem az?) a megmondható, hogy milyen nevezetes egy nap is ez! Derek szent András apó ugyanis ismeretes abbéli jótékony tulajdonságáról, hogy évente egyszer almot bocsát a fiatal leányokra, almot, melynek rózsás küvében megjelenik előttük annak az alakja, aki hivatva van az ő kezüket a szülők kezéből kivenni és vezetni őket tovább az élet titokteljes, virágos és tövises utain át. Csak hogy a szigorú szent ennek a kívánatos látomány-nak igen nagy árát szabja. A leánynak, aki ekként a jövőbe akar látni, mit sem szabad törődnie a jelenlét és annak legégetőbb követelményeivel. Magyarán mondva, aki a jövődöbeljével akar álmodni, annak előző nap nem szabad egy árva falatot sem enni. Egy rövidke, édes álomnak egy egész napi keserves koplalás az ára. Már pedig az egészséges, ifju organizmus megköveteli a magáét. Hiába! Az arc rózsáit — efféle jó, zsiros, zamatos falatokkal kell táplálni! Azok a piros eper-ajkak, melyek úgy égnek a vágytól, jövődöbelijüket — de csak álomkukban — összecsofolni: úgy szeret-nének napközben is összecsofolni — egy jó darab vajjas kenyérről! De hát András apó kérelhetetlen — és a leányok e tekintetben valóságos heroinák. A gymor háttérbe szorul a szív mellett. Leányaink közül tehát, a melyeknek jó türelme volt, megláthatta a jövődöbeliét; sőt akinek rendkívüli nagy volt a türelme, akár kettőt vagy többet is láthatott, mint az egyszeri

magam könyvét. Ocsóbbá jött, mintha igénypert indítottam volna, he he he. És úgy nevetett az öreg, hogy a szeméit dörzsölgette belé. Hanem azért nem szavazott a jelölt megbuktatására.

Egy szóval talpig eredeti ember volt. Mint tudóst annyian, nálamnál hivatottabbak méltatták és méltatni fogják, én a holmi tanítvány, mint emberrel foglalkozom vele. S ha e foglalkozás közben furcsaságai felemelítését nem mellőzhetem, oka az ő szeretetreméltó egyéniségében keresendő. Hálával teszem sirjára a megemlékezés és késői koszorúját, s nyugodjék békével, kit temperamentuma egész életén át nyugodni nem hagyott.

Flagra V.

Csiky Sergyely halálára.

Irta: Dr. Csillag Károly.

(Szavalt a szabadkai színházban rendezett Csiky-ciklus utolsó előadásakor 1891. dec. 1-én: Gyurman Alice.)

Mikor a legszebben ragyog,

Hull a csillag le az égről:

Ő is lehullt, körülvéve

Egy fény és dicsőségét.

Sötét lőm az ég utána,

Egy pár gyenge fény világít,

Eppen annyi, hogy még látjuk

Koszorújának virágait.

Ott látjuk a babérlombot,

Közötte a télizöldet; —

Elég vón' bekoszoruzni

Velük ezt a magyar földet.

Milyen kopár volt a mező!

Virágos kert lett belőle,

Csodát ír a rege róla,

Dalt dalol a lant felőle.

olvasni. Csak azért sem.” Azzal azután folytatta a praelektiót.

Semmi sem bosszantotta a jó öreg urat annyira, mint az, ha valamelyik jogász, egyáltalán nem menthető pajkosságából előadása alatt szivarra gyújtott, de meg az is köztudomású, hogy az öreg ur előadásában annyira pongyola volt, hogy egyik másik kifejezése nem igen állta ki a kritikát. Történt egy ízben, hogy az öreg ur észre veszi, hogy a terem hátulsó sarkában valaki bodor füstkarikákat ereget. Mérgesen fordult az öreg ur e szavakkal a füstlő felé:

„Ki füstlőg ott a sarokban.”

Azt sem igen szokta volt egy évben sem elengedni, miképen el ne mondja, hogy főzött ő le egyszer, mikor még a „Therzianumban” volt professzor egy „hetvenkedő urf.”

„Hát kérem — szokta volt mondani — én rendre utasítom az urf. valamért. Ő azután nagy hetykén oda mondja nekem, tetszik tudni akkor még németül praele gáltunk: „Ich bitte Herr Professor, mir ist der Degen angeborn.” Mit tetszik gondolni mit mondtam erre? Semmit, csak azt: Dann bedauern ich ihre Mutter.”

Néhány évig tagja volt az ügyvéd vizsgáló bizottságnak is. Az öreg ur ott is szeretett elmokázni, s különösen az akadémiákon jogászokdótt jelöltekkel szemben szerette bizonyítgatni az egyetemi képzés biányát. No hát ezek a szerencsétlen akadémiások talán érezhették is hiányát, már ha az öreg cenzelált nem annyira az egyetemi képezésnek, mint az öreg észjárása ismeretének.

Történt egy ilyen alkalommal, hogy az öreg ur egy jogesetet adott fel az izzadó kandidátusnak.

A magam esetét mondom el barátom. Én egy könyvet adtam oda egy ismerősömnek, és képzelje az történt, hogy őt megegzekválták, s a többi között fel-írták az én könyvemet is. Mondja meg amice, mit tett volna az én helyemben?

A szerencsétlen kandidátus elmondta, hogy igénykeresetet inditana stb.

Ügyetlen fiskális lesz magából barátom. Én okosabban cselekedtem. Megtudtam mikor lesz a licitáció, elmentem a licitációra, s megvettem 1 frt 20 krért a

„Persze maguk azt gondolják, hogy én ma katalogust fogok olvasni. Olyan nincs. Persze hónap végén, mikor a sallarium elfogy, a kávéházi kredit kifogy, akkor jó az öreg Wenzel előadása is, azután maguk azt hiszik, hogy én olyan bolond leszek katalogust

Melléklet a „Bácska“ 94-ik számához.

lány, a ki azzal ébredt föl, hogy: „Jezzusom, én kettőt láttam!”

Vörösmarty-ünnep. A helybeli középkereskedelmi iskola ifjúsága — mint már jeleztük — Vörösmarty születésének idei évfordulójára alkalomával, iskolai ünneppel rendezett, melynek változatos s jól sikerült programját a következőkben adjuk: „Himnusz“, Vörösmarty M.-től, énekelte az ifjúsági dalárda. „Szózat“, V. M.-től, szavalta Lenk Antal III. oszt. t. „Salamon“, V. M.-től, szavalta Ernst Fülöp II. o. t. „Vörösmarty élete“, felolvasta Blumenthal Miklós. „Szózat“ V. M.-től, énekelte az ifjúsági dalárda. „Volt tanítványaimhoz“ V. M.-től, szavalta Gáll István II. o. t. „Vén cigány“ V. M.-től, szavalta Körpel Ernő III. o. t. „Indul“ Braunhofner Józseftől, előadta az önképzőkör zenekara.

Nyilvános nyugtázás. Az ó-verbázi gör. kath. iskola építésére a következő adományok folytak be: Korbay Károly 5 frt, Vály László 1 frt, Heintz Nándor 3 frt, dr. Schneider Károly 3 frt, Mezei Zsigmond 5 frt, Tessényi 1 frt, Gutvein László 1 frt, Schik Mátyas 1 frt, dr. Kern Lajos 2 frt, Boberis Milán 2 frt, Lederer Gusztáv 1 frt, dr. Molnár József 1 frt, Arnold Károly 2 frt, dr. Ormai Kálmán 1 frt, Molnár Károly 1 frt, Mokry Dezső 1 frt, Tukács 1 frt, dr. Récsy Ede 2 frt, Dosztig József 1 frt, Kula község 10 frt, Császár Péter 1 frt, N. N. 1 frt, Ref. egyház 1 frt, N. N. 1 frt, N. N. 1 frt, Torzsa község 2 frt, Diener János 2 frt, Varga Károly 1 frt, Dudás József 1 frt, Hllinger Mihály 1 frt, Vagner 1 frt, Soos Gábor 10 frt, dr. Vagner Frigyes 1 frt, dr. Hoffmann 2 frt, Kiss Irén 50 kr, Nikolis Julianna 50 kr, Kiss Gyula 8 frt, Továbbá Ujvidék sz. kir. város 2 frt, Kopper 2 frt, Szalay Lajos 1 frt, N. N. 1 frt, Krishaber 1 frt, Jovánovits 50 kr, Tyirits M. 1 frt, N. N. 25 kr, Flatt 1 frt, N. N. 20 kr, Radimetzky 1 frt, Topolya község 2 frt, dr. Hadzsy 4 frt, Szabadka sz. kir. város 5 frt, N. N. 50 kr, N. N. 40 kr, N. N. 1 frt, Vály Antal 20 kr, N. N. 20 kr, N. N. 60 kr, Haverda Boldizsár 1 frt, N. N. 10 kr, N. N. 40 kr, Turbok József 50 kr, Farkas 20 kr, N. N. 50 kr, Olvaszky 50 kr, N. N. 30 kr, Szabadkai takarékpénztár és népbank 2 frt, Szabadkai kereskedelmi és iparbank 1 frt, N. N. 50 kr, Vojnits Antal 40 kr. Összesen 112 frt 25 kr.

Az üzletvezetés. Csak nem tudja Szabadka sehogyse elfelejteni a vasuti üzletvezetést, a melyet elvettek tőle s odaadták Szegednek. Még mindig dolgozik a visszaszerzés érdekében és még mindig reménykedik is annak sikere iránt. A Szabadkán megjelenő „Szabadság“ pl. ezeket írja a napokban: „A vasuti üzletvezetés Baross miniszter legújabb rendelkezése folytán Szegedről visszahelyezték Szabadkára. Üzletvezetés lesz Szegeden is, de ott az újabban átvett osztrák államvasutak ügyei fognak kezelteni, míg a volt szabadkai üzletvezetés régi állapotában és ügykörével kerülend vissza. Hirtünk biztos kézből érkezett s e szerint a változtatás legkésőbb 1892. évi május 1-jére várható.“

Szerencsétlenség. Kör Mór telekkönyvi betétszerkesztési irnoknak öt éves gyermeke a napokban egy szerencsétlen véletlennek esett áldozatul. Hétfőn ugyanis, amint odahaza játszadozott, elbotlott s ráesett egy forróvízzel telt edényre. A boldogtalan gyerek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy másnapra már belehalt. Csütörtökön délután kísérték ki az örök nyugalom helyére.

A „Zasztava“ és a szerb radikális párt. A ujvidéki Zasztava, lapja élén kijelenti, hogy e lap a mai naptól kezdve a szerb nemzeti radikális pártnak az organuma. Párthivének konferenciális határozata folytán jelenti ki ezt, mert az eddigi elnevezés: „az özszerb szerb nemzeti szabadelvű pártunk a lapja“ immár az igazságnak meg nem felel; mert ilyen párt többé nem létezik, a mióta 1890. április hó 12-én a „szerb nemzeti radikális párt“ képviselőinek klubja megalakult.

Halotti tor a kocsmában. Néhány szabadkai tanjai ember beállított a mult napokban egy szabadkai kocsmába. Ugy meséli a kocsmáros. Magukkal vittek egy halottat is, akit odabenn a városban akartak eltemetni. A kocsmáros csak nagynehezen egyezett bele, hogy ott hagyassák a halottat a kocsmában, a míg

koporsót vesznek neki. Ráfektették hát a folyosón levő padra. Ezt a jövevények azzal hálálták meg, hogy hatalmas tort csaptak nála s megittak jó sokat a borából. Aztán elmentek koporsót vásárolni, de többé nem tértek vissza. A halott ott fektett másnapig pokroccal leterítve a padon és csapatosan jártak csodájára a kíváncsiak. A kocsmáros végre eltakarította, nem is tudva, hogy ki volt, mi volt. Ezt mind a kocsmáros mesélte. Csak-hogy azóta kiderült, hogy a halottat nem idegen emberek vitték hozzá, hanem maga kerítette valahonnan, hogy azzal az érdekes mesével vendégeket csalogasson a kocsmájába s csakugyan nem is számított rosszul.

Bankógyár Ó-Kéren. Egész pénzhamisító bandát fűdöztek föl a napokban Ó-Kéren, melynek szélei azonban a község határain kívül is szétágnak. Az elfogatások nov. 28-án történtek. A banda tagjai közé több jómódú és köztisztelőben álló parasztagda is tartozott. Szombaton este 20 csendőr szállta meg a falut, s a falu népének óriási izgatottsága között egymásután láncra verte a banda tagjait. A főcinkosok Hetterle Henrik ottani kocsmáros és két fia, a kik egyizben már büntetve voltak pénzhamisításért. Kivülük a csendőrség Hetterle sógorát, Jung Pétert, ennek feleségét és Leopold Jenőt és még vagy tizenöt embert, közöttük jómódú, tekintélyes parasztagdákat tartóztatott le, kik bűnrészesség gyanújában állnak. A pénzhamisító-gépet eddig még nem sikerült kézrekeríteni, de a gép szegzeit, a ládát, melybe csomagolva volt és a bankó-festéket Leopold házában találták meg. A kézrekerítés története a következő: Ó-Kéren egy két hét óta egy oláh kereskedő tartózkodott a krumplicevásárlás ártatlan ürtügye alatt, tényleg azonban ő volt a bankóprés kezelője. Az oláh kereskedő a mult héten Temesvárra utazott, hogy ott a szükséges papírosat beszerezze, hanem rajtavesztett, mert a temesvári csendőrség letartóztatta és hosszas vallatás után kivette belőle, hogy kik a cinkostársai. A temesvári csendőrség erre rögtön értesítette az ujvidéki, és ennek intézkedése folytán 20 csendőr szombaton este Ó-Kérrre érkezett és a mitemsejtő cinkosokat letartóztatta. Az ó-kéri sváboknak a pénzhamisítás iránt való előszeretete már régibb keletű, már ezeltől tiz esztendővel is több jómódú gazda volt bankóhamisítás miatt vizsgálat alatt, azonban ekkor nem tudtak semmit rájuk bizonyítani, mert a főcinkos a vizsgálati fogságban meghalt.

A szabadkai dalegyesület november 28-án tartotta az idei első házi dalestélyét díszes, nagyszámú közönség előtt, a Pest szálloda nagytermében. Az előadott dalok a vezető, dr. Brenner József ügyvéd kiváló zeneismeretéről tanuskodnak. A műsor többnyire magyar zeneszerzők műveiből állt. Legkivált Káldy „Norvég matrózadal“ ával mutatta be az egyesület, hogy a mily kiváló hanganyaggal rendelkezik, ép úgy tudja azt érvényre juttatni. E dal a lelkesült közönség megismételtette. A műsor egyik legkiválóbb pontja dr. Milkó Izidor szellemes, nagyérdékű felolvasása volt a sétálásról vagyis inkább a sétálás művészetéről. A kiváló tárcairól mindvégig loblilicsele az egész közönség figyelmét, mely végül lelkesen megtapsolta.

Elhagyta a gyermekét. Kis-Hegyesen a napokban egy idegen parasztnő szált 5 éves gyermekével. Este lévén az idő, éjjeli járást keresett. Trázi József — bár szegény ember — befogadta őt hajlékába. Az idegen temerininek vallotta magát s azt mondta, hogy szolgálta akar szegődni, helyet keresni jár arra. Reggel felé azonban azon ürügy alatt, hogy a boltba megy, eltávozott az asszony, s azóta — már vagy 8-9 napja — vissza sem tért. A gyermek nem igen tud felvilágosítást adni kiletőkről. Apját nem ismeri, s a többek közt azt mondja, hogy a falujokban tűz volt s édesanyját gyanúsították a felelősséggel, ki onnan elmenekült. Az asszonyt most keresik.

„Zentai kör“ címmel új kört alakítottak a fővárosban tartózkodó zentai fiatal emberek. Elnök lett: Dr. Bugarszky István, alelnök: Ellinger Jenő, jegyző: Kovács Jenő, pénztáros: Hegedűs János, ellenőr: Haiszler Zoltán, háznagysz: Veszelinovich Milorád. A választás egyhangú volt. A kör egyhangú határozata folytán jegyzőkönyvi köszönetet mondott ki Kovács és Veszelinovichnak, kik legnagyobb buzgóságot és tevékenységet fejtettek ki a kör megalapítása érdekében. Három tagu bizottság küldetett ki, az alapszabályokat elkészíteni.

Kell-e irnok? Sándor község jegyzője egy irnoki állás szervezését kérte. A községi képviselőtestület tárgyalta is az ügyet s a kérelemnek nem adott helyt. A jegyző most e képviselőtestületi határozatot megfelelőbbé s az ügy a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé került.

Az „Achilles Sport-Egylet“ 1891. december hó 1-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy Palicsra a tó partján teljes kényelemmel berendezett csónak és versenyrő épületét korcsolyázó tagjai és a nagy közönség részére átengedi; azonkívül határozattal emelte, hogy 3000 □ öl terület jégpályát fog fentartani. A nemzetközi jellegű korcsolyaversenyek és jégvitorlás kiállítások 1892. január első felében lesznek megtartva.

Halálkozás. Csantavéren dr. Gottlieb Ede közs. orvos családját nagy csapás érte, 7 éves leánykája — a mindenki által szeretett kedves kis Böske — torokgyilkban meghalt. Temetése m. hó 29-én nagy részvét mellett ment végbe. — Béke poraira!

Ó-Morovica község elhatározta, hogy megveszi az uradalom tulajdonához tartozó nagykorcsmát. A határozat jóváhagyását végett fölterjesztetett a napokban a megyei törvényhatósághoz.

Veszedelmes játék. November 21-én reggeli 7 óra körül történt Kis-Hegyesen, amit kissé későn irt meg a tudósító. A mondott időben ugyanis a vonat egyszerre megállott a kis hegyesi órháznál, mert a sineken csaknem 16 méter hosszúságban nagyobb kavicsok voltak elhelyezve s egy 3 méteres sorompó-rud fektűt a pályán keresztül. A tettes, Virág Ignác kis hegyesi lakos 15 éves József nevű fia, később egész naivul beszélt el tettet. A multkorjában kalapja a rohogó mozdony elé került, s azt magával messze elvitte; kíváncsi volt tehát, vajjon elragadja-e a nagy rudat is? Kavicsokat pedig azért rakott a sinekre, mert igen tetszik neki, mikor az apró kőtörmelék a kerekre porrá török. Az utasok — bár közülök többen leugráltak — lassankint lecsillapodtak s nyugodtan zónáztak tovább.

Felülfizetések. A csantavéri Katalin-bál alkalmával felülfizettek: Páncsich Jakab 1 frt 70 kr, Szokola Gyula 1 frt, Rekvényi János 1 frt, Németh Kelemen 1 frt, Juhász Antal 1 frt, Sinkovits Péter 70 kr, Kern Gyula 70 kr, Varga István 40 kr, Követs Elek 40 kr, Erdősi Kálmán 40 kr, Ludas Lajos 40 kr, László Antal 30 kr, Vinczer János 30 kr, László Pál 30 kr. Összesen 9 frt 60 kr.

Városi ügyek.

Szomorú statisztika. Elszomorító számokkal van tele a városi főorvosi jelentés, melyet a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén olvasott fel dr. Vadas Kálmán. Nem kevesebb mint 171 halottja volt városunknak november hónapban. Tavaly a három őszi hónapban együttvéve sem volt ennyi halálozás. E számból 97 halálesetet a még most is uralkodó difteritisz okozott. Október hónapban 65 halállal végződött difteritisz eset volt. A difteritiszben tehát eddig 152 áldozat volt, — ez pedig megdöbbentő szám. — Ujabbán — habár szörványosan — a tifusz is fellépett, eddig 10-en haltak belé. — Közegészségügyi viszonyaink tehát szomorú képet tárnak fel.

Művészet és irodalom.

„Az első osztály teljes vezérkönyve“ című munkára hirdet előfizetést Dreisziger Ferenc adta tanító. A mű — az előfizetési fölhívás szerint — két részből áll. Az első rész elméleti. Ezt minden osztály tanítója használhatja, különösen a tanmenetről és az oktatás tagolásáról szóló legfontosabb részeket. Ezek a Herbart-Zillerizmus — minden irányzat által magasan dicsért lélektan vívmányai (vagy ha tetszik fölfedezései). Második rész az első osztály minden anyagát: a beszéd- és értelemgyakorlat, számítás, írás, olvasás, és ének tanítás anyagát és mikéntjét nyújtja. Az ugynevezett beszéd- és értelemgyakorlati anyag meséből indul ki s innét összpontosítva megy át a tárgyi kezelésre s a hol csak lehet a számítás, ének- és írás-olvasásra. Az egész mű ára 1 forint. A mű jövő 1892. év elején jelenik meg.

Az iskolakönyvek kiállítás. A közegészségügyi egyesület és a közoktatási tanács véleménye alapján szabályozta a kultuszminiszter paragraf az iskolakönyvek külső formáját. A miniszteri rendelet főbb pontjai ezek: Az iskolakönyvek jó, tartós, rongypapírosra legyenek nyomtatva, nem tiszta fehérre, hanem kékes-szürkibe hajló papírosra. Az illusztrációkra most már ugyszólván elkerülhetetlenül szükség van az iskolakönyvekben s miután illusztrációkat csak simitott papírosra lehet nyomtatni, a különben előnyös simitott papíros meg kell törni, de legalább ne legyen ez a papíros csillagó fényű. Az iskolakönyvek és térképek világos, könnyen olvasható, az elemi iskolai könyvek ritkított cícceró betűkkel legyenek nyomtatva. A középiskolai könyvek ára nyomtatott ivenkint 8 kr., az illusztrált művek 10 kr-nél ne legyen magasabb, a népkolai könyvek ára pedig még ennél is kevesebb. Minden könyv csak bekötve jöjjön forgalomba.

„A belpolitikai helyzetről“ címen egy 24 oldalra terjedő röpirat jelent meg. Irta: X. A mű — mint már címe is mutatja — bírálhatja a politika mai állapotát s hosszas elmélkedés után végre odalyukad ki, hogy a mi belpolitikánk „beteg“. Végzi pedig a kis füzetkét azzal a sóhajjal, hogy: „Felette elszomorító jelenségnek, sőt szerencsétlenségnek tartanám, ha a jövő országgyűlési campagne, nem mutatna egészséges változást belpolitikai pártviszonyainkban.“

„Valódi magyar szakácskönyv“. A „Magyar nők Lapja“nak kiadóhivatala Zilahy Ágnes-től ily című terjedelmes szakácskönyvet adott ki. Az író, mint előszavában mondja: mint katonatisztúé bejárta az ország majd minden vidékét, megtanulva, a mit jót és takarékosat, csak észlelhetett. Nagy csapások érték, megismerkedett az anyagi kizsákmálással is. Így lassan megtanulta, miképen kell és lehet az elképzelhetetlenségig kevés anyagból a lehető legjobb ételeket előállítani. 21 leves, 15 levesbe való, 11 hus körül való éték, 23 mártás, 12 leves utáni étel, 34 főzelék, 52 pecsenye, 10 vad hus, 13 hal étel, 7 saláta, 103 tésztá, 10 különlegesség, 40 ital, 23 befőtt készítés módja van leírva a könyvben. Hogy „valódi magyar“, azt bizonyítja az az gazdaszszonyok kik e művet áttanulmányozva kijelentették, hogy minden utasítás szerint a legmagyarabb és legizletesebbet lehet készíteni. De magyar ennek a könyvnek az irálya is, mint arról meggyőződöttünk mi, kik gazdaszszonyoknak melegen ajánljuk e művet. Ára 1 frt 20 kr.

A szerb költő tiszteletdíja. Annak idején említettük, hogy a montenegrói fejedelem, a ki maga is passzionátus poeta, fejedelmi bőkezűséggel 5000 frank évi tiszteletdíjat rendel Jovanovics Jován ujvidéki költő számára. A zimonyi Novo Vreme most azt írja, hogy a poeta ebből a tiszteletdíjból eddig egy árva fillért sem kapott. Most már csak az a kérdés, vajjon a fekete hegyek sziklás országának állampénztára nem tudott-e lépést tartani a fejedelem bőkezűségével, vagy pedig a költő tiszteletdíja valamelyik montenegrói diszruha öblös zsebében kallódott-e el?

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakfériák közreműködésével szerkeszti dr. Acsády Ignác. Negyedik füzet. Budapest, 1891. A magyaros jellegű vállalat most megjelent negyedik füzetében véget ér az A betű s megkezdődik a B, melynek anyaga szintén ép oly lelkiismeretes gondnal s hazai viszonyainkra való különös tekintettel van összeválogatva és szakszerűen feldolgozva, mint az előbbi füzeteké. Egészben a füzet az Ázsia—Bauer közti anyagot öleli fel s csaknem két ezerre menő kisebb-nagyobb cikkei közül kiváló figyelmet érdemelnek a bankügyekre, Balatonra, bányaugyekre, vonatkozó cikke, melyek az összes jogi, gazdasági és történeti mozzanatokot felölelik, továbbá a Báthory és Batthyány-családra vonatkozó alapos cikkek. Igen behatóan taglalják hazánk földirai, irodalmi stb. viszonyai s alapos természetudományi és orvostani, életrajzi cikkeiben a füzet szintén igen gazdag. A külföldi cikkek száma megfelelően nagy s a magyar vonatkozások, a hol ilyenek vannak, mindentűt fölemlíték. Az igen szépen

*Fénye magyar Helikonnak!
Kertésze a magyar kertnek!
Szép világot mért múltól el?
Virágozó mért váltál meg?
Mennyi évig várt a muzsa,
Türelmetlen Melpoméne!
Örömköny, hogy megszületél,
Most síralom lett belőle.
S kik örömmel üdvözöltünk,
Babért hintve búzské födre,
Megtört szívvel kísértünk ki
A szomorú temetőbe!
Ezt a scenát nem te irtad,
Balsors volt a megírója,
Egész nemzet nagy Magyarhon
Volt ennek a siratója,
Kút csodáltunk, azt siratjuk!
Elvesztettünk bár örökre,
Visszatérsz még szellemeddel,
Visszajössz a honi földre.
Visszatérsz nagy műveiddel
Ez országának szinpádjára,
Hisz nélküled Melpoméne
Olyan szegény, olyan árva!
Mosolyognak alakjaid,
Itt közöttünk járnak-kelnek,
Holtod után is tapsolnak
Nagyhírnevű szellemednek;
Lelkes szívek, lelkes kezek
Visszahívják e világra: —
„Koszorudért jer még vissza
Egy utolsó felvonásra!“*

kiállított füzeteit ismét három önálló melléklet díszíti, ami annál is inkább méltó a felemlítésre, mivel a kiadó vállalat átlag csak két-két mellékletet ígért füzetenként. Az egyik színes kép a magyar gyalog katonaságot tünteti fel 8 képben, annak különböző változásában 1702-től 1840-ig. Egy másik kettős táblán a fűtési rendszerek vannak feltüntetve. Az egyik oldal a központi (lég) fűtésről mutat be 11 képet, a másik pedig a helyi fűtés 14 különféle szerkezetének világos, sikerült rajzait adja. A harmadik melléklet szintén kettős tábla, mely az erdei fák számos rajzát nyújtja. A negyven füzetre szabott vállalat két heti, három ives füzetekben jelenik meg; egy füzet ára 30 kr. Megszerezhető minden könyvkereskedőnél s az Athenaeum kiadóhivatalánál Budapesten. Legcélzesebb előfizetési mód 10 füzet árának beküldése.

Komédia.

Azt mondta a jó öreg Goethe, hogy ha az Uristen lejönne ebbe a mai világunkba, még ő is keresne magának valami különleges mesterséget, amelyben speciálisan kell lennie, hogy megéljen. A haladásnak ez természetesen következménye, mert minden szak anynyira fejlődik, hogy még ennek a szaknak a teljes tudása is nehéz dolog, nemhogy több szak egyesítése, általános ismeret, és mindenben való alaposág volna egykönnyen elérhető.

E jelenséget minden téren észlelhetjük, és nincs rajta mit megrónunk, mert ha kiki a maga rovatját jól tölti be, az egész ép oly jól, vagy jobban sikerülhet, mintha egyesek mindenben kontárkodva, a sikert veszélyeztetik.

Valahány szintársulat itt járt, — mert e fejtegetésből a színészetre akarunk következtetéseket levonni — mindegyik valamilyen speciálisan volt. Egyik az operettekben, Rakodczay a drámákban, Egy a népszínművekben, Borsódy például a bérletgyűjtésben sat. Ha e tekintetekre figyelemmel voltunk, nem találtunk abban kárót, hogy Rakodczay alatt sok klasszikus darabot kaptunk és Egy alatt sok népszínművet. Éppen az az átka mi magyar színészetünknek, hogy a közönség egy vidéki kis társulattól azt kívánja, hogy ami szépet a népszínház népszínmű- és operettében, a nemzeti vigés szomorjátékokban, a szinkörök bohózatokban, sőt az opera dalművekben Bpsten előad, azt mind tessék itt reprodukálni azzal az egy személyzettel. Hát ez oly nehéz feladat, hogy őrülnünk kell, hogy ha a társulat valamely érdemes irányban speciálisan, hogy legalább az az egy jó oldala teljesen kárpótolhasson azért, ami a többinél hiányos lesz vagy lehet.

A szerb társulatoknak az a nagy előnye, hogy zenés darabjuk nincsen, és így csak drámai személyzetet kell fenntartani, míg a magyar társulatban, bizony annak a baryton-buffónak a drámában esetleg bonvivant kell adnia, a mi természetesen nem lehet mindkét irányban egyenlően sikeres.

A társulat, mely nálunk tegnap kezdte meg előadásait, drámai személyzete tekintetében van erősebben szervezve, és ezért ilyenmódú darabok fognak a szezónban dominálni. Minthogy tavál a népszínművek, azelőtt pedig az operettek szezónja volt, még kedvező véletlennek kell ezt vennünk, és tekintettel arra, hogy e műfaj a nemesebb és kulturális céljai tekintetében pártolásra legmélőbb, örvendünk e beosztásnak és a legmelegebben figyelmebe és jóakarattal ajánljuk a társulatot közönségünknek.

Még a társulat beérkezése előtt megemlítettük, hogy minden társulattól azt lehet csinálni, amit akarunk, ha kellően támogatjuk.

Biztosíthatunk Veszprémiéknek jó szezont, és magunknak a színészet szemében jó nevet, ha Thalia apostolait kellő méltánálással fogadjuk, ók akkor nemcsak abban, amiben már erősek fognak érdemeset produkálni, hanem a többi szakokban is szöbbsikereket kivívni, mint más, kevésbé támogatott társulatok.

Legyünk pártolói a magyar színészetnek, amelyet, mint városunk kedves vendégét szívünkben üdvözlünk.

Annyi a panasznak a közélet meddősege, társadalmunk áldatlan viszálykodása, a kedélyes együttélés és összetartás hiánya felett, hogy kétszeres odaadással kell megragadnunk azt az alkalmat, a melylyel magunkat minden eddigi unatkozásért, kedvteléseink hiányaiért kárpótolni módunkban lesz.

Legyünk pártolói a magyar színészetnek.

Nemcsak azért, mert illúziókra kell hatniok, hanem egész észjárásukban, egész életmódjukban van idealizmus, akármilyen gyarló szenvedélyeket találunk is néha az egyes színészekben. Bármilyen különösen hangzik, de aki közelebről ismeri e festett népet, észrevehette, hogy még a legutolsó körításban is tényleg van valami az „isten szikrából.” Sőt éppen e kis istenekben nagyobb a hűv és a lelkesedés, mert náluk csak ez adhatja magyarázatát annak, hogy mért csüggenek oly nagy lelkesedéssel e pályán, amely reájuk nézve még azon anyagi előnyöket sem nyújtja, amelyet a nagyművészek élveznek.

És tulajdonképpen ezek hozzák a hazai művészetnek a legnagyobb áldozatokat, amidőn elnyomorognak éveken át szegénységben, művészi siker reményében, egy kis tapsért egy kis éljenzésért.

Ne maradjunk mögöttük hazafiasságban! Legyünk pártolói a magyar színészetnek.

Pataj Sándor.

A színházi műsorból. Az első operette szombaton lesz, még pedig, mint hírlík, a népszínház nagy sikert aratott újdonsága a „Katonás kisasszony.” Hétfőn kezdődik a bérlet, a „Még boldogult” című szellemes francia új vigjátékkal. A műsoron van legközelebbre az „Arvalány” népszínmű, a „Csókon szerzett vőlegény” énekes bohózat, „Francillon” hatásos francia színmű, „Eleven ördög” „Mikadó” operettek stb. Dicséretes, hogy az igazgatóság az újdonságokat mind kirukoltatja a szezón elején, de talán a legnagyobbakkal, pl. „Jonathan”, „Katonás kisasszony” jó lenne takarékoskodni, és kellő beosztással csak egy-egy schlagert adni egy héten. Ez nem akar megróvás lenni, csak jóakarati figyelmeztetés, mert a nagydíj cigányok is

azzal veszítették el a várat, hogy mind elpuffogtatták a puskarokukat a — szezón elején. Pl. első operettenek a régi jók közül is akármelyik telt házat hozna, míg az ilyen nagy újdonság, mint a Katonás kisasszony, akkora való, mikor már kissé biztatni kell a közönséget. Különben — ha van jó sok puska — hát csak őrülnünk, ha minél több sült el jól.

Gottlieb Márton

szül. 1808. ápril 14., meghalt 1891. dec. 1.

Gottlieb Márton dec. hó 1-én meghalt. Ez egy pár szó mély fájdalomt kelt mindazokban, akik a 84 éves Gottlieb bácsit — mert ő már mindenkinek bácsija volt — ismerték. Pedig ismerte az egész megye; ismerte jószágos modoráról; egész az utolsó időkig tartó derült kedélyhangulatáról, de különösen arról a szakadatlan tevékeny munkásságról ismerte mindenki, melyet egész életén keresztül folytatott. Példányképe volt a józan, szorgalmas embernek. Meg is becsülték érte mindenfelé; tisztelte mindenki, tisztelték legfőképp városunk polgárai, kiknek szeme előtt folyt le hangyaszorgalmu életének nagy része.

Sírba szállt vele városunk legöregebb férfainak egyike, mert bizony a mai világban 84 évet elérni annyi munka s oly kevés nyugalom között, mint a mennyit ő fáradozott — vasszervezet szükséges. A Sándor, Jakobsits és Karácson család benne családfejeket gyászolják.

Az öreg Gottlieb bácsi lelkének a porhüvelyből való elszállását megkönnyíthette az a tudat, hogy munkásságának gyümölcsét is láthatta; látta vagyoni gyarapodását, látta családjának tekintélyben való öregbedését s így a büszkeség koszorúja szerezte homlokát még a halál pillanatában is, mikor szerteszét két lánya, Jégerné és Jakobsitsné kezei között kiadta lelkét.

Betegségét erősebb meghűléstől kapta, mely tüdőgyulladást vont maga után; ezen szerencsésen keresztül lábolt, de a 84 éves test már megtörött s a szervezet elvégre is megtagadta a szolgálatot.

Élete zajtalan, csendes munkában telt el; s habár a közügyek terén vezetői szerepre sohasem vágyott, városunk utóbbi évtizedeinek életét Gottlieb Márton alakja nélkül el se lehet képzelni; közhasznu aktiókban, úgy mint mulatságokban egyaránt részt vett, s amit tett, mindig kedvvel tette. Ott, ahol tanácsát kérték — pedig sokan és sokszor tették ezt — egy-egy józón adomával válna ketté a kérdést. S az öreg ur véleményét mindig respektálták.

Bár, nem hitte senki egy pár hónap előtt, hogy ily hamar a sírba lesz az öreg Vetter — mint a hogy sokan hívták — s így a veszteség érzete is fájóbb; vigaszul szolgálhat az a tudat, hogy a 84 éves családfőnek alakja sok ideig élni fog Zomborban s e megyében s hogy Gottlieb Márton nevét mindig tisztelettel fogják kiejteni, mert viselője a józan tevékenység és becsület mintaképe volt egész életén át.

A ravatalnál városunk egész intelligenciája megjelent s temetése — e hó 2-án, délután — óriási részvét mellett folyt le.

Koszorúkat küldöttek a következők: Jéger Berta: „Felejthetlen édes anyjának — Berta.” Jakobsits Mihály és családja: „Megtört szívvel — a Jakobsits családnak.” Sándor Béla és családja: „Emlékedet kegyelettel őriztük meg — Sándor Lujza, férje és leánya.” A Karácson család: „Szeretete és kegyelete jeléül — a Karácson család.” Tárczay Dezső és Balogh Ernő: „Gottlieb bácsinak — Dezső és Ernő.” Szemző Gyula és neje: „Ertl család: „Tisztelete jeléül.” A felejthetlen rokonnak — Czirfusz Ferenc.” „A jó Gottlieb bácsinak — Schmausz Endre és neje.” „Öszinte tanácsadójának — a Gallé család.” „Jótevőjének szeretete jeléül — Oberreiter Szilveszter és leánya Fáni.” „Heinisch Viktória.” „A zombori kereskedelmi és iparbank — érdemes korelnökének.”

A család a következő gyászjelentést adta ki: Alóírottak mély fájdalommal jelentik, hogy családjuk hön szeretett feje, Gottlieb Márton, földbírtokos és Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságának tagja, 1891. évi november hó 30-án, éjjeli fél 12 órakor, életének 84. évében, jobblétre szendertült. Temetése december hó 2-án délutáni 3 órakor lesz; az engesztelő szentmise áldozat pedig december hó 3-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Zombor, 1891. évi december hó 1-én. Áldás és béke hamvaira! Özvegy Jéger Sándorné, szül. Gottlieb Berta, Jakobsits Mihályné, szül. Gottlieb Laura, leányai. Sándor Béláné, szül. Jéger Luiza, Karácson Gyuláné, szül. Jakobsits Olga, Jakobsits Karolina, Jakobsits János, unokái. Sándor Erzsike, Karácson Gyula, Karácson Sarolta, Karácson Izidora, Karácson Margit, Karácson Olga, Karácson Pál, dédunokái. Jakobsits Mihály, vője. Sándor Béla, Karácson Gyula, unokáinak férjei.

Áldás kísérje emlékét, jusson a legnagyobb túlvilági boldogság osztályrészl munkás életének.

A szabadságharc kiáltványaiából.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, november 26.

A szabadságharc emlékeinek kiállítása egyre szöbbs, egyre gazdagabb lesz. Nincs nap, hogy a kiállítás ren-

dezősege ne kapna valami újabb tárgyat, a melylyel vagy az arcképeknek, vagy a csataképeknek, vagy a proklamációknak, vagy a vértanúinktól maradt ereklyéknek gyűjteménye szaporodnék s éppen azért nem akad látogató, aki, ha naponként is elmegy, ne találna valami újat a mi figyelmét lebilincseli.

A temérdek új tárgy következtében a kiállítás összes terméit ujjonnan kellett berendezni s az új berendezés szerinti tárgymutató is már megjelent. Vaskos fűtetté lett már ez a tárgymutató, pedig csak a kiállítás egy részére, a nyolc kisebb nagyobb terem falait betöltő képgyűjteményre vonatkozik. Az ereklyék gyűjteményének ezer meg ezer aprósága, a különböző fegyverek, a rendkívül gazdag pecsétygyűjtemény s a temérdek proklamáció nincsenek felvéve a katalógusba.

A proklamációk kiállításának alapos megzemlélésére napok kellenek. Az ujjabban kiállított proklamációkból kiírok néhány érdekesebb pontot.

Érdekes csatarészlet leírásokat fedeztem fel néhány kiáltványban. Így például a „Felső-Tiszai hadseregünk győzött, Schlick vérére feliratos proklamációban 1849. január 23 ikáról a honvédelmi bizottmány Szemere Bertalan országos biztos következőleg hangzó haretéri tudósítását közli:

Schlick részint Tályán, részint Liszkanál tört elő. Emitt Liszkanál feltartóztatta seregünk.

Amott Tarcalon tul pedig megszalasztotta — és ha köd nem gátolja, nagyrésze elfogott volna. — Sok halottjai, sebesültjei maradtak — és sok elhánty fegyvert kaptunk. Egy huszár, Takács István, egy őrnagyot levágott, egy kapitányt elfogott.

Jellemző az, hogy az ellenség tisztjei kardjokra fehér zsebkendőt tűzven, éljen a magyar kiállással közeledtek. A mieink viszonzták. Oly közel jöttek egymáshoz, hogy kezét szoritának. Egy huszár, Péterfi, lováról lezált. Az ellen közül egy kapitány lovára felült. Ekkor azonban álnokul az ellen támadást parancsol. — De a mieink löttek — a huszárok vágtak — és így a vitézül visszavert ellenség megfutamodott.

Az álnokság meglelte bérét. — Az árnok, család őrnagy vágott le — a lóra kapott kapitány fogott el — alóla a ló kilövetvén. — Mi becselenségekhez nyul az ellen!

Egy másik proklamációban Szemere Bertalan január 24-ikéről a következőket jelenti Tokajból:

Két rendbeli tudósításomhoz, a tegnapi és tegnapielőtti diadalról, csak azon örvendetest adhatom pótlékul, hogy a harmadik napot és harmadik diadalmunkat nem várta be az ellen, hanem tegnap éjjel Schlick le- és megverve elszökött.

Nem evett, nem ivott, nem pihent serege, s egy folytatban Kérig futott Abauj megyében. Késő éjjel vonult át Tályán, Szántón, dobszó, zaj nélkül, nem háborgatva kevélyen az előjárókat, mint másszor, szóval mint szökőhöz illik. — Serege kedvetlen, levert, 40 ezer vitte sebesültjét.

A mi hadunk tístént követte ma, s Szántón, Tályán, s Golopon hál. Magam maradtam itt a temérdek élelmi, szállítmányi és sok hullongó emberek miatt. Történetek nevezetes esetek is. A huszárok tegnapielőtti robantak a félködben, és hirtelen körülveszik Schlicket és táborukat. Schlick hűvelyébe dugja kardját „éljenek a magyarok” kiáltja, üdvözli a huszárokat, ő a huszárubába öltözött, a huszárok becsületes lelkökkel, a magyar hangra és ruhára meghökkentek, megszelidültek. Míg a barátkozás folyt, jött a vasas csapat és Schlick, a ravasz, megszabadult. Egy segédítst volt a huszárokkal, azt Schlick meg is csökölta, de a csök vizsgálat alá vétetik.

A tegnapielőtti cselet megírám, melynek hősét, a család őrnagyot, Takács István levátja.

Tegnap pedig Kisfaludon hasonló történt. Egy századunk félig véletlen egy ágyu telepre ment, bukkant, és egy osztály ellenre. — Az ellen parancsnok „lábbhoz” parancsol. Megadta magát. Baráti szót emlegetett, kapitányunkkal kezét fogott. Következett volna a lefegyverzés. De hirtelen támadást parancsol az ellen, a mieink elvesztették a becses foglalat. A vigyázatlan és hiszékeny kapitányt alkalmasint áldozatul esik. — Ez is vizsgálatni fog.

A magyar még mindig nem bir lenni sem ravasz, sem álnok, sem nagylelkűten.

Nem érdeketlen az a proklamáció sem, a melyben Kossuth a felérmegeyeiket a következőleg buzdítja honvédek állítására.

A haza bizonyos megmentése végett 30,000 főnyi magyar tartalék seregre van még szükségünk. Ezt önkénytesekből akarom kiállítani, és ügyes tábornokoktól segítve magam személyesen vezérteni. Szolgálati kötelezettsége e tartalék seregrek addig lesz csak, míg a muszkákat hazánk földéről ki nem kergetjük. Minden ember 20 frt foglalatot kap, ruhátja, díja, ellátása — mint a többi hadseregé. Mint mondám: vezére, atyja magam leszék. És hiszek Istenben, e sereg lesz szabadságunk biztosítója mindennemű viszály és veszély ellen. Ohajtanék látni e seregnél egy pár ezer felérmegeyei magyart. Számíthat e? s mennyiben számíthat a nép hű szolgálja, Kossuth Lajos, Fehérmegye népere, hogy őt e vállalatban elősegítik. — Mondják meg ezt a népek nevében; írják össze falunként az önkényteseket, menjenek magok hazafiai példával előre, ne hagyják el az erőfeszítésben kormányzójukat. Hiszek Istenben, ez az utolsó áldozat leszén a szabadságért, melyet — mint az aratást — Isten csak munka után ad.

Legujjabban megkapta a kiállítás azt az érdekes kiáltványt, a melyben magyar, francia és német nyelven 1850. február 28-iki kelettel Szalay László és társai a magyar száműzöttek nevében, mint a magyar nemzetnek oly fia, a kik egyedül vannak abban a helyzetben, hogy tökéletes szabadsággal nyilatkozhatnak a világ minden nemzetének színe előtt védelmére kellenek a jogtalanul leigázott haza szent ügyének s tiltakoznak az ütközések, vagyonelkobzások, számkivetések és kivégzések ellen. — Szalay Lászlón kívül aláírták e tiltakozást Prágay János ezredes, Fornét Károly őrnagy, Hamvassy Imre őrnagy, Radnits Imre százados, T. Wimmer A. G. volt teljhatalmi megbízott a porosz udvarnál és Damburgh Ede Tivadar teljhatalmu megbízott az egyesült amerikai államok kormányánál.

r. l.

Megyei élet.

Ó-Kér, 1891. december hó 2-án.

(Hurokra került pénzeszínalók.)

Evek óta szárnyal már közegünkben a hír, hogy itt egy szervezett pénzügyi banda lappang s úzi titokban bűnös mesterségét... E hír nem is volt teljesen alaptalan, a haraszt nem mozog hiába. Dacára azonban a többszörösen megejtett vizsgálatok, nyomozások s ház kutatásoknak, a hír betetőzést nem nyert, mert a bűnösöknek különösen kedvezett a szerencse, s minden alkalommal sikerült a vizsgálatot eredményében meghusztalni, s ekként az igazság büntető kezét elkerülni. Nem csoda azután, hogy a pénzügyi mestersége, mely mindenesetre sokkal könnyebb a tisztességes munkánál, mániaként kezdett terjedni, s a bűnhődés elkerülhetése csalfa reményében folyton újabb és újabb áldozatokat ölelt körül polyp karjaival.

Amde ami haladt, el nem maradt. Addig járt a korszak, hogy össze nem törött. A cinkosok rajta vesztettek; s ma már belátják, hogy nem mindenkire mosolyg kegyesen a szerencse istennője, s nem mindenki zengheti a könnyűvéru Figaróval, hogy: „a szerencse fia vagyok én.” A villám egyik valószínűleg újabb keletű bandára lecsapott... F. év november hó 27 és 28-ika közötti éjszakán a legnagyobb csendben megjelent 12 csendő a beregszói őrs vezetése alatt, melynek a szerencse véletlen a titkos úzelem biztos szálait kezébe szolgáltatta, s alig 24 óra alatt a cinkosárság legnagyobb része hurokra került. A vizsgálatot itt a helyszínen már ötödik napja kitűnő kriminális-tánc, Aschinger Ferenc, újvidéki törvényszéki bíró vezetői oly ritka eréllyel és tapintattal, hogy nem csak a bűnösököt sikerült bűnbánó vallomásra bírnia, de magát a pénzügyi gépet is hosszu kutatás után egy kútból, — hova rejtve volt, — előkeríté.

Midőn e sorokat írjuk, a vizsgálat még erősen folyik, s azt hisszük, még több rendbeli elfogások következnek, mert a cinkos bandának messzeágazó összeköttetései voltak, s az értelmi szerző, — a ki nélkül a szövetkezet alig létezhetett, — még — legalább tudunkkal — nem került hurokra.

E fogás mindenesetre elrettentő példál fog szolgálni s néplünket meg fogja tanítani, hogy reá nézve sokkal áldásosabb szegényül, de becsületesen élni, mint becselen utakon és módokon zöld ágra vergődni akarni.

Nem mulaszthatjuk el legnagyobb elismerésünk nyilvánítását Aschinger Ferenc törvényszéki vizsgálóbíró urnak, ki érdemeinek koszoruját ismét egy hervadtan babérral gyarapítja, s kiben csakugyan a magyar bírói kar egyik kitűnőségét tiszteljük; de méltó elismeréssel kell nyilatkoznunk a m. kir. csendőrségről is, mely éjjel és nappal majdnem emberföltötti erőt és buzgalmat fejtett ki a cinkosok kézrekerítésében, s ezzel hivatászeretét a legfényesebben beigazolta.

Mindenesetre nagyon óhajtható, hogy illetén sajnós tünetek után közegünk állandó csendőrsőt kapjon, melynek szükségessége mellett, azt hisszük, nem kell e helyütt bővebb érvelésbe bocsájtkoznunk; elég, ha az ethnografiai és geografiai viszonyokra utalunk, melyek óhajunk indokoltóságát mindennél hangosabban bizonyítják.

Lajthay.

Zombor, 1891. dec. 1.

Adakozások. Azon t. adakozók névjegyzéke, kik a zombori ált. ipartestület által beszerzett testületi zászló költségeihez aláírási iven hozzájárultak: (folytatás) Apáthy József 2 frt, Müller Vilmos 50 kr, Staab György 50 kr, Haloupka 50 kr, öz. Dörfler Rezsóné 50 kr, Raab Károly 50 kr, Duscha Mihály 50 kr, Hagelmann Lajos 50 kr, Weidinger Zs. S. 60 kr, Falcione Nándor 50 kr, Malek Ede 50 kr, Valent József 50 kr, Liebhardt Lajos 50 kr, P. A. 20 kr, K. Gy. 20 kr, B. M. 10 kr, Czeznér József 1 frt, Necko Fábán 20 kr, Flamann József 30 kr, Freund Samu 50 kr, Szegedi József 40 kr, Zimmermann Em. 40 kr, Roheim Henrik 50 kr, Schlieszer testvérek 50 kr, Birnbaum Róza 50 kr, Gross Samu 50 kr, Schaeffer Filöp 50 kr, Mayer István 50 kr, Blechl Károly 50 kr, Kaufmann 20 kr, Herche Albert 10 kr, Sztrilich Zs. 50 kr, Merstetter Anna 1 frt, Bussa Tódor 50 kr, Lutky Mladen 50 kr, Deutsch Adolf 20 kr, Gruits Dániel 1 frt, Schwarz Mór 20 kr, Zsámbokréthy Em. 30 kr, Lusztig Jakabné 20 kr, Brezina Antal 1 frt, Weber M. 1 frt, Buchberger Vilmos 30 kr, Demitner Ignác 1 frt, Lederer Mihály 30 kr, Vig István 20 kr, Szemző Gyula 15 frt, Makra György 50 kr, Puskás Ágoston 2 frt, Megyeri János 1 frt, dr. Goldstein Ignác 1 frt, Freund Samu 50 kr, Karvazy József 50 kr, Mihályi Ernő 1 frt, dr. Alföldy Gedeon 1 frt, Kalapsza József 50 kr, Dsinits József 1 frt, Rados Márk 1 frt, Scheib István 20 kr, Fischer Lajos 20 kr, Dampfinger 30 kr, Grositz Antal 1 frt, Mikulasko Vilmos 1 frt, Szabadka Mihály 1 frt, Pencz János 1 frt, Szabadka Ede 20 kr, Schwarz Károly 1 frt, dr. Vicsek 30 kr, Aperlity Vasza 10 kr, Neskovits Antonia 50 kr, Szévald Ferenc 50 kr, Hajosevits András, Schade 1 frt 50 kr, Szemes József 1 frt, Vranja András 1 frt, Adler Adolf 1 frt, Kovacsits Nikola 20 kr, Palanacszy Szevan 30 kr, Gergurov Szer. 10 kr, Hégedüs József 50 kr, Koch József 20 kr, Czvetkovits Kozta 30 kr, Bagyik János 50 kr, Dzinits Bránislav 10 kr, Brummer 20 kr, Sztajkov Lukács 20 kr, Paesirsky. Mil. 50 kr, Dömötör Aurel 50 kr, Szimendits János 50 kr, Tittl Ferenc 1 frt, Bellossevits Károly 1 frt, Zsombori Antal 30 kr, Lutz Ferenc 21 kr, Messinger József 30 kr, Scherer Ferenc 2 frt, Bischoff Ádám 1 frt, Sztajonovits T. 1 frt, Tittl Ferencné 30 kr, Csirszka János 1 frt, Horváth Gyula 1 frt, Meicher Ferenc 1 frt, Szeiffert Ferenc 1 frt, Szabó János 50 kr, Ehrlich Nándor 50 kr, Kandler József 1 frt, Rell János 50 kr, Lincz Károly 60 kr, Gromilovits János 50 kr, Schliesser Sándor 1 frt, Nevora Ferenc 1 frt, Kollár József 2 frt, Kolarov György 50 kr, Ugyr Mihály 1 frt, Tóth Ferenc 1 frt, Kovacevits Mária 50 kr, Schnur Lajos 10 kr, Gyuracsakj Márton 10 kr, Tápay Ágoston 1 frt, Cselyuska Antal 20 kr, Markovits Imre 50 kr, Thum Adolf 50 kr, Pekánovits András 2 frt, Bosnyák Sándor 20 kr, Preszler József 1 frt, Goldstein Nándor 50 kr, Venczel György 1 frt, Novák Gyula 1 frt, Protsits Szevan 1 frt, Eibach István 2 frt 50 kr, Morber

György 1 frt, Szuppek Ede 2 frt, Vidákovits Ferenc 50 kr, Vitkovits Károly 50 kr, Krompaszky Károly 1 frt, Pintinger Gizella 50 kr, Szigethy István 50 kr, Frankovits E. 10 kr, Kubatov Antal 20 kr, Horváth Gábor 20 kr, Konkoly Ferenc 50 kr, Dsinits Rozália 30 kr, Veszolovszky Borbála 50 kr, Kummerkromer Jozefa 20 kr, Lincz Julia 40 kr, Novák Rozália 20 kr, Konyovits J. 30 kr, Tatits Tamás 50 kr, Tatits Tamásné 50 kr, Kolarov Miléva 50 kr, Lóógó Mátyas 50 kr, Lóógó Mátyasné 50 kr, Horváth Gyulané 50 kr, Parcevits Éva 50 kr, Budimac Antalné 50 kr, Ugyr Erzsébet 50 kr, Kisztnér Cecil 20 kr, Riesz Emma 50 kr, Budimac Antal 50 kr, Sigyanszky Branko 50 kr, Iller Albertné 50 kr, Bozsanszky Rozália 50 kr, Czeizl G. 50 kr, Holländer Józsefné 50 kr, Klein Ede 50 kr, Krompaszky Anna 50 kr, Berinacz Róza 50 kr, Teltsch Gáspárné 20 kr, Kubatov Antalné 20 kr, Tóth Ferencné 30 kr, Gyurita Mátyasné 20 kr, Gromilovits Antalné 30 kr, Dobos Karolin 20 kr, Brummer Ida 30 kr, Magyar Antalné 30 kr, Morteck Jánosné 20 kr, Rados Márkné 20 kr, öz. Tuna Mária 1 frt, Karkisch M. Mari 1 frt, Mészáros Edéné 50 kr, Markovits Imréné 50 kr, Brkits Györgyné 50 kr, Antunits Teréz 60 kr, Lukács Ferencné 20 kr, Tomasits Antalné 1 frt, Fuderer Györgyné 50 kr, Istvándits Jakabné 55 kr, Bikár Katinka 50 kr, Tuna Adolfné 1 frt, Mészáros Anna 50 kr, Arsenovits Aleksandra 30 kr, Hannel Józsefné 50 kr, Kandler Józsefné 50 kr, Mayer Károlyné 20 kr, Darázs Márkné 50 kr, Sztajkov Mijóné 50 kr, Polareczky Józsefné 1 frt, Hosszu Sándorné 30 kr, Rimsa Adolfné 50 kr, Janits Nikola 1 frt 50 kr, Ehrlich József 1 frt, Junger János 1 frt, Valentinovits Ferenc 1 frt, Sztajkó Márton 10 kr, Szabácsy Mihály 50 kr, Despotovits Pál 30 kr, Szmekár János 20 kr, Koch Mihály 50 kr, Jervokits Milos 20 kr, Menik Bálint 20 kr, Gräff Vince 20 kr, Fischer Gyula 20 kr.

Zászlószentelési bizottság.

Törvénykezés.

Az újhitű. Pavkov Zsifkó, ó-szapári gör. kel. vallású egyén. 1884-ik év augusztus hó 20-ika táján Tomits Gyurának 147 kereszt buzáját felgyújtotta. 1889-ik évben Pavkov Zsifkó nazarénus lett s ekkor önként fejelentette magát. Ez ügyben e napokban a zombori kir. törvényszéknél tartottat a végtárgyalás s Pavkov Zsifkó gyújtogatás bűntette miatt a btk. 92. §-ának alkalmazása mellett két évi börtönbüntetésre ítéltetett. Vádolt az ítéletben megnyugodott, ellenben a kir. ügyész a vádolt javára felebbezett.

Gyilkosság. Schelken Frigyes, új-verbászi lakost ki mint ismeretes, mult évi december hó 20-án sógorát, Dietrich Jakabot és ennek nejét agyonlőtte, f. évi november hó 30-ikán a zombori kir. törvényszék 15 évi fegyházra ítélte, szándékos emberölés bűntette miatt.

Egy 14 éves csavargó fölött mond ítéletet e hó folyamán a szabadkai kir. törvényszék. Péter Ferencnek hívják s jelenleg vizsgálati fogságban til. A fiatal bűnöst emberölés miatt helyezték vád alá. Folyó évi szeptember 13-án történt még Hegyesen, hogy délutáni időben a Rakoneza Gergely gyermekei, az 5-6 éves Rozika és Pista, szülei kukoricaföldjén üldögéltek, mikor Péter Ferenc revolverrel kezében feléjük közeledett. A kis csemeték lelkendezve kiabáltak, hogy távozzék tőlük a gaz fiu, de az nem tágitott. A gyilkos fegyvert reájok szegezve kissé hátrált. A fegyver azonban elsült és a golyó a kis leány hasába fúródott. A csavargó hirtelen elmenekült s a szerencsétlen áldozatot sirva vitték háza szülei, hol pár napi — étlen-szomjan — kínlás után végre meghalt. Péter Ferenc később megkerült s azóta Szabadkán ül vizsgálati fogságban. A revolver az áldozat atyjáé volt, ki földjét éjszakánként őrizvén, azt nappalra a szárkümp helyezte. Itt találta meg a fiu a meggondolatlan eszelekmény eszközét.

Közgazdaság.

A betegsegélyző pénztárak. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter ez év augusztus havában leiratot intézett az összes II-od fokú iparhatóságokhoz, melyben jelezte szándékát, hogy addig, a míg az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényben foglalt betegsegélyző pénztárak számát megállapíthatná, alkalmat ad arra, hogy az említett pénztárak létesítése vagy atalakítása kérdésével idejében foglalkozhassanak, hogy megismerkedhessenek azokkal az elvekkel, melyek alapján a pénztári alapszabályok legelőszörűben szerkeszthetők. A miniszter e szándékából kifolyólag az ipartestületi betegsegélyző pénztárak alakításánál szükséges alapszabályok mintáját már megszerkesztette, melyet az ipartestületi pénztárak alapszabályainál kell felhasználni. Ezek a minták a „Központi Értesítő” szerkesztőségében (Lánchid-utca 3.) ingyen kapható.

A bosnyák házalók ellen. Gyakran van alkalmunk találkozhatni holmi bosnyák házalókkal a kik „eredeti bosnyák” specialitásokkal járnak be az országot. Mert hát bármennyire zúgolódtak is a bosnyákok az okkupáció miatt a magyarok ellen, az okkupáció nem vált hátrányára még a házalóknak sem. Ez utóbbiak előtt Magyarország valóságos Eldorádóvá vált s ők siettek is előzölni a balek-országot, a mely felült a nemzeti viseletüknek. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy a bosnyák házalók egész csapatokban vonultak be az országba, hozván magokkal olyan speciális bosnyák árukat, melyek sem Boszniát, sem pedig Hercegovinát nem látták soha. Ez árukat azután méregdrágán árultották, elhitetvén a jó közönséggel, hogy valódi bosnyák mütremekek. Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek ez az állapot sem került ki a figyelmét és kimondta, hogy ezek a bosnyák házalók hercegovinai házalók nem birtok azon kedvezményrel, hogy oly helyeken is házalhassanak, a hol a házalás szabályrendeletileg tilva van. Ennek kimondása mellett azután arra hivta föl a közös pénzügyminiszter figyelmét, hogy a bosnyák házaló-csapatokkal tudassa, hogy sem Budapesten, sem pedig a vidéken nem szabad házalniok; továbbá, hogy ezt az illetők részére kiállítandó házalási engedélyekbe is jegyeztesse be. Mihamar bekövetkezik hát az az idő, hogy az immár ismert alakokká vált bosnyák házalók el fognak tűnni és nem vehetünk tőlük olyan kést, olyan szivarszipkát,

amit öt forint nyolevannhat krajcárta tartottak, de a mit egy kis alku után negyven krajcárért oda adtak.

Forgalom a Dunán. A Duna-gőzhajózási társaság közli, hogy az alábbi hajóforgalmi viszonylatokat ez évi november hó 30-án tul is további rendelkezésig az aruféltel és elszállítás számára nyitva fogja tartani: 1. Lefelé: mindennemű kereskedelmi áruk tekintetében Regensburg, Passzau és Linzból Bécsbe (beleértve Korneuburgot, az északi vasut rakodóját, a dunaparti pályaudvart), továbbá Pozsony, Gönyő, Győr, Budapest, Baja, Mohács, Vukovár, Újvidék, Zimony, Belgrád, Páncsova, valamint Szendrő, Dubrovica, Bázias, Gradistye és végül a Száva, sziszek-zimonyi szakaszán fekvő állomásaira. 2. Le- és felfelé: mindennemű kereskedelmi áruk tekintetében Bécs (beleértve Korneuburgot, az északi vasut rakodóját és a dunaparti pályaudvart), Pozsony, Gönyő, Győr, Baja, Mohács, Vukovár, Újvidék, Zimony, Belgrád, Páncsova továbbá Szendrő, Dubrovica, Bázias, Gradistye, valamint a Száva sziszek-zimonyi szakaszán fekvő állomások és végül Szeged és Nagy-Becskerek állomásai között. 3. Az uszály-rakományok forgalma teljes folyamatosan marad és a Dunán meg mellékfolyóin az időjárásához és vizálláshoz képest ezentul is fognak uszályok rakodás végett kirendeltetni. Ki vannak zárva oly rakományokra szóló uszálykirendelések, a melyek Budapestről és Budapesten fölül fekvő feladóállomásokról Bécsen (Korneuburgon) felett fekvő rendeltetési állomásokra irányulnának.

A szelvényes-menetjegyek. A m. kir. államvasutak igazgatósága értesült, hogy az utazó közönség kényelmére létesített azon intézményt, hogy a m. kir. posta- és távirádihivatalok és egyéb magánüzeműknél szelvényes menetjegyek nemcsak az illető elárusítóhely állomásáról és viszont, hanem a m. kir. államvasutak bármely állomásáról bárhová előre válthatók, egyesek a vasuti bevételek károsítására használják fel oly módon, hogy előre váltott s egymás folytatását képező két szelvényes menetjeggyel egyhuzamban utaznak. Mivel ily visszaélések miatt a m. kir. államvasutak nem kívánja az utazó közönséget ama kedvezménytől megfosztani, hogy a szelvényes menetjegyek bármely állomásról bárhová előre válthatók, másrészt azonban az sem engedhető meg, hogy ezen kedvezmény arra használtassék fel, hogy a díjszabás szerinti menetdíjak csökkentessenek, jövőben mindazon esetekben, melyekben valamely utas előre váltott s egymás folytatását képező két szelvényes menetjeggyel vagy az állomáson váltott közönséges és az utazás folytatására szolgáló előre váltott szelvényes menetjeggyel egyhuzamban utazók a második jegynek a vonalul való előmutatása alkalmával ép úgy mint más utánfizetéseknél a kalauz által 60 kr. póttilleték fog behajtadni.

Kirándulás Olaszországba. A Palermóban tartandó kiállítás alkalmából a magyar államvasutak menetjegyjárodája — amint velünk hivatalosan közlik — január hó 16-án társas kirándulást rendez Olaszországba. — Az utirány a következő: Budapest, Zágráb, Fiume, Ancona, Róma, Nápoly, Palermo, Nápoly, Florenz, Velence, Budapest — minden egyes városban néhány napi tartózkodással. Nápolyból a közeli Capri sziget valamint Sorento félsziget és Pompeji meglekintése is bevonatik a kirándulás keretébe. Fiuméből Anconába és Nápolyból Palermoba és vissza külön hajók állanak a kirándulók rendelkezésére, melyek a kényelem tekintetében a legkitűnőbbnek vannak berendezve. A kirándulást a magy. kir. államvasutak városi menetjegyjárodája főnöke Schwimmer Pál fogja kísérni; Olaszország nevezetesebb helyeinek meglekintése végett tájékozott vezetők fognak az utasoknak díjmentesen rendelkezésükre állani. Az utasoknak való ellátásáról és elhelyezéséről I. rangú szállodákban már gondoskodva van. A részletes programok sajtó alatt vannak s néhány nap mulva az érdeklődőknek kívánatra díjmentesen fognak ugy a budapesti menetjegyjároda által (Hungária szálló) valamint a vidéki menetjegyjárodák által megküldetni.

Az ideai dohánytermelés és a termelési engedélyek. A pénzügyminiszter intézkedett, mint értesültünk, az iránt, hogy újabb dohánytermelési engedélyek ezentul ne adassanak ki. Az ideai dohánytermelés ugyanis mennyiségileg oly kedvező, a milyen emberemlékezet óta nem volt. A kinstár ennek folytán már az idén is a költségvetésileg előirányozottnál jóval nagyobb összeget, a jövő évben pedig ötmillió forinttal többet kénytelen dohánybevételekre fordítani. Ugy ezen körülmény, mint az, hogy az osztrák jövedék számára nálunk termelt dohány mennyiségének további fokozása alig lehetséges, szükségessé tette a pénzügyminiszternek szóban forgó intézkedését.

Szerkesztői üzenetek.

„Fáj a szívem...” Nines benne pócis; ugy hangzik, mintha versbeszéd próza lenne az egész s mintha prózában is el lehetett volna mondani. Meg aztán nines is benne semmi új, pedig a fő dolog, hogy holmi füzafopóták által elcsépelelt közhelyeket ne használjunk. Kaptunk s azt hisszük, kaphatunk is mi még jobbat is öntől. — A híreket köszönjük, de kérjük máskor korábban beküldeni azokat, hogy lapunknak lehetoleg az esemény után megjelenő számában közölhessük.

„Orion.” A beküldött közleményt alkalomadtán — legkésőbb a karácsonyi számban — közöljük. Ha beküldeni szivesedik, ugy a beszélvények is sorát ejtjük majd, bár oly nagyobb terjedelmű dolgozatokat csak kivételesen közölhetünk. Beesés ajánlatát mindenesetre szivesen fogadjunk s érdekel nézünk munkásságának elébe. A díszretért köszönet. A tiszt. példányt, mely sorait először közölhetjük, megindítjuk.

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
4 Pént.	Borbála sz. vt.	Borbála	22 Filemon
5 Szom.	Szabbas apát	Abigail	23 Amfilók
6 Vas.	D. II. dv. vas D. II.	Miklós	22 F 24 Katal.
7 Hétfő	Ambrus egyh.	Agathon	25 Kelemen pápa
8 Kedd	B. A. fogantat	Bánatnap	26 Konrad

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyélt.

Laptalajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS

Dr. Szabó Sándor

fül- és szemorvos,
torok- és gégebajok,
Diphtheritis és torokgyík

különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsy-féle ház. *—9

1012. sz.

p. 1891.

Hirdetmény.

Alulírt kir. törvényszék közölni teszi, hogy **dr. Szép Dezső hódásági kir. közjegyző** irodáját f. évi november hó 14-én Hódásághon iskola-utca 155. sz. a. házban megnyitotta. Zomborban, a kir. törvényszéknél, 1891. november 26-án.

Mayer Károly,
kir. trvszéki jegyző.

Széchenyi József,
kir. trvszéki elnök.

Pályázat.

Vaskut (Bácsmegeye) községben két rendes magyar-német r. kath. tanítói állásra 1892. évi január 9-ig pályázat hirdettetik. Ezen állások jövedelme: 1. A községi pénztárból 350 frt o. é. havi részletekben előre fizetve. 2. Tisztességes szabad lakás a szükséges melléképületekkel és házi kert. 3. ¼ kat. hold szántóföld haszonélvezete. A megválasztottak tartoznak a mindennapi és ismétlő iskolában az előadást vezetni és az iskolaszék által időnként kijelölendő osztályokban tanítani. Továbbá minden héten 2 órában az összesített osztályokat tornára oktatni. Pályázhatik minden okleveles tanító. A rendszeren felszerelt folyamodványok a vaskuti r. kath. iskolaszékre címezve Bajára ft. Berényi Dániel apát esperes-plébános urhoz küldendők.

Vaskut, 1891. évi november hó 30-án.

PILGER NÁNDOR,

iskolaszéki egyházi elnök.

2—1

8327. sz.

kg. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Bezdán községében évi 180 forinttal javadalmazott két község rendőri állás megürülésén, ezen állásokra a pályázat ezennel megnyitattik.

Felhivatnak a pályázók, hogy fedhetlen előéletüket, nyelvismeretüket, korukat, egészségi állapotukat és hadkötelezettségüknek miként történt megfelelését igazoló kérvényüket folyó évi december hó 20-áig Bezdán község előjáróságánál nyújtsák be.

Zombor, 1891. évi december hó 1-én.

POPOVICS DUSÁN,

főszolgabíró.

2—1

Tanítói pályázat.

A karavukovai községi iskolánál előléptetés folytán megüresedett tanítói állásra december hó 15-ig pályázat nyitattik.

Az állás javadalma: 204 frt készpénz a községi pénztárból, 9 kataszt. hold szántóföld adóteherrel s szabad lakás házi kerttel.

Pályázni kívánók kellően felszerelt folyamodványukat a községi iskolaszékre címezve, alulírottakhoz küldjék.

Karavukova, 1891. évi november 30-án.

TURNOVSKY RUDOLF,

iskolaszéki vál. elnök.

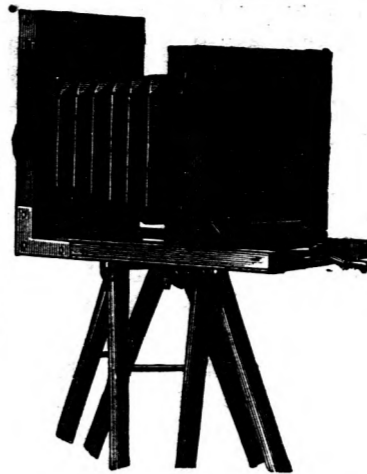
Zongora eladás.

Egy teljesen jó karban levő Bözendorfer-féle zongora eladó. Bővebb értesítést ad e lapok kiadója.

2—2

S P O R T!

Amateur-ök! Turisták!

Fényképészek!

A legmulatságosabb, legcélszerűbb, leghasznosabb, egyúttal legdivatosabb „Karcsonyi és ujévi” ajándék egy

Goldmann-féle fényképészeti „Turista-Camera”.

Ezen gépek legolcsóbb, legpontosabb és legcélszerűbb bevásárlása nálam történhet, azért, mivel: 1. már 1858-ik év óta kizárólag azoknak készítésével és pontos összeállításával foglalkozom; — 2. gépeim, mint általánosan elismert kitűnő, pontos gyártmányok, minden kiállításon a legnagyobb elismerésben részesültek, olyannyira, hogy a külföldi gyártmányokkal is a versenyt diadalmasan kiálltam, sőt gépeim még a fényképészeti művekben is az illető szaktanárok által mindenütt dicsérve és ajánlva felmiltetnek.

Egy teljesen összeállított „Turista-Camera” áll: 1 Camerából (9×12), 3 kettős cassetta, 2 objektív deszkácska, 1 fekete beállító posztókendő, 1 botállvány a hozzátartozó triangulussal, 1 tájképlencse és táskából,

melynek ára összesen 35 frt

(lásd árjegyzékem 18-ik lapszámát).

Megrendelhető:

GOLDMANN REZSŐ és ANTAL fényképészeti gépgyárában

BÉCS,

IV. kerület, Viktor-utca 14. szám.

➔ Képes árjegyzékemet kívánatra díjmentesen küldöm. ➔

28356. sz.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 891.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről közölni tétetik, miszerint a temerin-járeki műutnak helyreállítása alkalmával felhasználhatlanul visszamaradt a vármegye öncéljaira ki nem jelölt és az említett műut egyes szakaszain eladásra felállított téglá anyag, mely jelesen ugyanezen műut mentén a 14—15 és 15—16 kilométer közt 1377. rakásban 137700 drb kongotéglat foglal magában egy rakást 100 drb téglával számítva a **helyszinén nyilvános árverés útján fog eladatni.**

A midőn ezen nyilvános szóbeli árverésnek határnapjaul **1891. évi december hó 13-ik napjának** (vasárnap) **delelőtti 9 órája kitűzetik,** egyidejűleg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kérdéses anyag a fentebb említett módon mindenkor a leg-többet ígérőnek **azonnali készpénz** fizetés mellett fog eladatni, az árverés a mondott időben a fentebb nevezett 14. számú kilométer oszlopnál vagyis a járeki községházától veszi kezdetét, továbbá, hogy az egyes rakásokban felhalmozott kongotégla mennyiség, — valamint az egyes sorompó oszlopok között fekvő hulladék anyag azok is egyes rakásokként, illetve egyes sorompó közönként fog elárvereztetni, továbbá a megvett kongotégla anyag **az árverést követő három nap alatt** mindenki által elhordandó, annál is inkább, mert különben az vevő kárára újból el fog adatni, végül pedig, hogy az ekképen meghirdetett árverést Járek község két előjáróság tagjának közbenjötté mellett Maison Lénárd utmester fogja megtartani, ugyanennek kezéhez lévén a vételár és pedig a helyszinén azonnal lefizetendő.

Zomborban, 1891. november hó 24-én.

Alispán helyett:

KARÁCSON,

főjegyző.

2—2

1131. szám.

kg. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Uj-Szivacon községében megürült községi rendőrvezetői, esetleg rendőri állásra, mely 300 frt, illetve 240 frt évi javadalmazással van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a folyamodók, hogy a községi szabályrendelet értelmében magyar honpolgárságukat, védkötelezettségüknek történt megfelelését, fedhetlen jellemüket és egészségi állapotukat és a magyar és német nyelvnek szóban és írásban való jártasságukat igazoló pályázati kérvényüket **f. évi december hó 15-éig** ide terjesszék be. A ruházatot az illetők sajátjukból tartoznak fedezni.

Kelt Uj-Szivacon, 1891. november 25-én.

Eimann Károly, Hetteszheimer Fülöp,

közs. jegyző. 3—3

biró.

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvadási kiadó.

Páholy kiadó.

Jelen szini-évadra egy páholy azonnal átvehető. Bővebb értesítést ad Bittermann Nándor.

18787. sz.

tkvi 1891.

Hirdetmény.

Bogojeva községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX. és az 1889. XXXVIII. törvényekkel értelmében elkészítették, és a nyilvánosságának átadatván, ez azon felszólítással tétetik közre,

1. mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján — ide érte e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7. §-a alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886. XXIX. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t. c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1892. évi június hó 8-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított keresetük annak a harmadik személynak, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. c. 16. és 18. §-ai eseteiben — ide érte az utóbbi szakasznak az 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzetése ellenében ellentmondással élni kívánanak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1892. évi június hó 8-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik a fentebbi 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, az e tekintetbeni felszólításukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis az **1892. évi június hó 8-ik napjáig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át — hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Zomborban, 1891. évi november hó 26-án, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Rákos Lyubomir,

kir. trvszéki bíró.

3—1

SÓHÁJ
A
által f
jolobb
dáraltó
füvek b
takok
méz és
E
szer, m